

T.C.

YARGITAY

HUKUK GENEL KURULU

E. 2011/17-2

K. 2011/140

T. 13.4.2011

• **SÜRÜCÜ BELGESİ OLMAYAN KİŞİNİN SİGORTALI ARACI KULLANIRKEN KAZAYA KARIŞMASI (Rücuan Tazminat Davası - Eldeki Davada Hak Sahiplerine Ödeme Yapan Sigorta Şirketinin Sigortalısına Rücu Hakkının Sürücünün Kusur Oranı İle Sınırlı Olduğu)**

• **RÜCUAN TAZMİNAT DAVASI (Sigortalı Aracın Sürücü Belgesi Olmayan Kişi Tarafından Kullanılırken Kazaya Karıştığı - Ödeme Yapan Sigorta Şirketinin Sigortalısına Rücu Hakkının Sürücünün Kusur Oranı İle Sınırlı Olduğunun Gözetileceği)**

• **DESTEKTEN YOKSUN KALMA TAZMİNATI (Kesinleşmiş Davada Sigortalı Araç Sürücüsünün Kusuruna İsbet Eden Kısım Gözönüne Alınarak Hesaplama Yapıldığı - Eldeki Rücuan Tazminat Davasında Rücu Hakkının Sürücünün Kusur Oranı İle Sınırlı Olacağı)**

• **ARACIN EHLİYETSİZ KULLANIMI (Rücuan Tazminat Davası - Rücu Hakkının Sürücünün Kusur Oranı İle Sınırlı Olacağı)**

2918/m.91

ÖZET : Dava, trafik zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesiyle sigortalı aracın, sürücü belgesi olmayan sürücü tarafından kullanılırken, karıştığı kaza sonucu zarar gören üçüncü kişilere ödenen tazminatın rücuen tahsili istemine ilişkindir. Eldeki rücu davasında, hükme dayanak alınan Asliye Hukuk Mahkemesi'nin destekten yoksun kalma tazminatına ilişkin kararında hükmedilen tazminat miktarının hesabında sigortalı araç sürücüsünün kusur oranına isabet eden kısmın belirlenip belirlenmediği ve buna göre sonuçta sigorta şirketinin sigortalısından rücu edebileceği tazminat miktarının tespitinde sigortalı aracın sürücüsünün kazanın meydana gelmesindeki kusur oranının dikkate alınıp alınmadığı, uyumsuzluk konusudur.

Mahkemece hükme dayanak alınan, bilirkişi raporunda davacı sigorta şirketinin sigortalısına rücu edebileceği miktar belirlenirken Asliye Hukuk Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla belirlenen kusur durumu ile destekten yoksun kalma tazminatından sigortalı araç sürücüsünün kusuruna isabet eden kısım gözönüne alınarak hesaplama yapılmıştır. O halde, mahkemece, açıklanan bu rapora dayalı olarak ve hak sahiplerine ödeme yapan sigorta şirketinin ehliyetsiz araç kullanımı nedeni ile sigortalısına rücu hakkının sürücünün kusur oranı ile sınırlı olduğu da gözetilmelidir.

DAVA : Taraflar arasındaki "rücuen alacak" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Fatih Asliye Hukuk 2. Mahkemesince davanın kısmen kabulüne dair verilen 30.10.2007 gün ve 2007/229 E- 404 K. sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 17.Hukuk Dairesinin 03.02.2009 gün ve 2008/2309-2009/365 sayılı ilamı ile;

(... Davacı vekili dava dilekçesinde, müvekkili tarafından trafik sigortası ile sigortalanan aracın, sürücü belgesiz bir kişi tarafından kullanılması sırasında meydana gelen kazada, kusurlu sürücünün iki çocuğunun hayatını kaybettiğini, hak sahipleri olan sürücü ve eşinin müvekkili aleyhine açtığı dava sonucunda hak sahiplerine

23.10.2002 tarihinde 19.683,00 YTL ödediğini ileri sürerek, anılan meblağın sigortalı davalıdan rücu tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmişlerdir.

Davalı vekili cevap dilekçesinde, davacı aleyhine açılan tazminat davasının müvekkiline ihbar edilmediğini, müvekkilinin aracın işleteni olmadığını ve asli kusurlu sürücünün neden olduğu kazada çocuklarının vefatından dolayı tazminat isteme hakkı bulunmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

Beyoğlu 3.Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından davanın kısmen kabulüne dair verilen hüküm, Yargıtay 11.Hukuk Dairesi tarafından mahkemenin yetkisiz olduğu gerekçesi ile bozulmuş, bozma ilamına uyan mahkemece yetkisizlik kararı verilerek, kararın kesinleşmesi üzerine, dosya istemle Fatih Asliye Hukuk Mahkemesi'ne gönderilmiştir. Mahkemece, iddia, savunma ve toplanan kanıtlara göre, kazada dava dışı sürücünün 6/8 oranında kusurlu ve kaza sırasında ehliyetsiz olduğu, bu nedenle davacı sigorta şirketinin ödediği tazminatı sigortalıdan rücu hakkı bulunduğu gerekçesi ile, davacının yaptığı ödemenin dayanağını oluşturan mahkeme ilamında belirlenen tazminatın % 50'sinin hesaplandığı bilirkişi raporu hükme esas alınarak, davanın kısmen kabulüne, 9.975,11 YTL'nin 23.10.2002 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile davalıdan tahsiline karar verilmiş, hüküm davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerekçeleri sebeplere ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, davalı vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazlarının reddi gerekmiştir.

2-Dava, trafik zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesiyle sigortalı aracın, ehliyetsiz kullanıldığı iddiasına dayalı, zarar gören üçüncü kişilere ödenen tazminatın rücu tahsil istemine ilişkindir.

Davacı, davalıya ait aracın trafik sigortacısı bulunduğunu, bu aracın dava dışı ehliyetsiz sürücü kullanımındayken meydana gelen kazada, sürücünün araçta bulunan çocukları Tülay Ç. ve Gönül Ç.'in hayatını kaybettiğini, davacı sigorta şirketi ölenlerin hak sahiplerine icra dosyasında 19.689,00 YTL tazminat ödediği konusunda uyuşmazlık bulunmamaktadır.

Trafik Sigortası Genel Şartları B.4. maddesi uyarınca, hak sahiplerine ödemedeki bulunan sigortacı, sigorta sözleşmesine ve bu sözleşmeye ilişkin kanun hükümlerine göre, tazminatın kaldırılmasını veya azaltılmasını sağlayabileceği oranda sigorta ettirene rücu edebilme hakkına sahiptir.

Mahkemece, bilirkişi raporunun hükme esas alındığı belirtilerek, hak sahiplerinin zarar sorumlularına karşı açtığı dava sonucunda hükmedilen tazminatın % 50'sine tekabül eden (% 25 oranında müterafik kusur ve % 25 oranında hatır taşıması indirimi) 2.797,50 YTL tutarında tazminat ve masraflar toplamı sonucunda bulunan 9.975,14 YTL'ye hükmedilmiştir. Her ne kadar, hükümde, % 50 oranında indirim yapılmasının gerekçesi açıkça tartışılmamış, rapora atıf yapılarak hüküm kurulmuş ise de, temyiz edenin sıfatına göre, anılan husus bozma nedeni yapılmamıştır.

Ancak, hükme esas alınan 11.05.2002 tarihli raporda, sigorta şirketinin sigortalısından rücu edebileceği tazminat belirlenirken, sigortalı aracın sürücüsünün kazanın meydana gelmesindeki kusur oranı dikkate alınmamıştır. Oysa, hak sahiplerine ödeme yapan sigorta şirketinin ehliyetsiz araç kullanımı nedeni ile sigortalısına rücu hakkı, sürücünün kusur oranı ile sınırlıdır.

Bu nedenle, mahkemece, sigorta şirketinin rücu edebileceği tazminat miktarı belirlenirken, destekten yoksun kalma tazminatından sigortalı araç sürücüsünün kusur oranına isabet eden kısım belirlenip yukarıda açıklandığı üzere davalının kazanılmış hakları da gözetilerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken anılan hususlar gözardı edilerek yazılı biçimde hüküm kurulması doğru görülmemiştir...),

Gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekte, yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü:

KARAR : Dava, trafik zorunlu mali sorumluluk sigortası poliçesiyle sigortalı aracın, sürücü belgesi olmayan sürücü tarafından kullanılırken, karıştığı kaza sonucu zarar gören üçüncü kişilere ödenen tazminatın rücu tahsil istemine ilişkindir.

Davacı Axa Oyak Sigorta AŞ. vekili, zorunlu mali sorumluluk trafik sigortası ile sigortalı davalının kayıt maliki olduğu aracın, sürücü belgesi olmayan Ahmet Zeki Ç.'in kullanımında iken, 24.03.1999 tarihinde başka bir araçla çarpışması sonucu, sigortalı araç içerisinde bulunan Tülay Ç. ve Gönül Ç. adlı kişilerin vefat ettiğini, Ahmet Zeki

Ç.'in olayda 6/8 oranında kusurlu bulunduğunu, ölen kişilerin mirasçıları tarafından açılan tazminat davası sonucunda davacının 23.10.2002 tarihinde 19.683,00 YTL ödediğini, davalının işletmesinde bulunan aracın sürücü belgesiz kullanıldığı için sözleşmenin genel şartlarının ihlal edildiğini ve bu sebeple davacının ödediğini geri isteme hakkı doğduğunu, ifadeyle ödenen bu tazminatın davalıdan tahsilini istemiştir.

Davalı Mesut K. vekili ise kazada ölenlerin mirasçıları tarafından sigorta şirketi aleyhine açılan davanın kendisine ihbar edilmediğini, kazada 6/8 oranında kusurlu olan Ahmet Zeki Ç.'in kazada ölenlerin babası olduğunu, buna karşın çocuklarının vefatından dolayı davacı şirkete tazminat davası açmasının ve kazanmasının hukuka aykırı olduğunu, davanın zamanaşımına uğradığını ifadeyle davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece istem kısmen kabul edilmiş, davalı vekilinin temyizi üzerine yukarıda başlık bölümüne aynen alınan gerekçe ile mahkeme kararı bozulmuştur.

Mahkemece "Yargıtay 17.Hukuk Dairesi'nin değindiği kusur indirimi Kartal Asliye 4.Hukuk Mahkemesi'nin kararına dayanak olan 11.05.2002 günlü raporunda dikkate alınmamış ise de Kartal Asliye 4.Hukuk Mahkemesi tarafından dikkate alınmış, kusur indirimi yapılmış ve tazminata hükmedilmiştir. Mahkememizin bozulan kararında da Kartal Asliye 4.Hukuk Mahkemesi'nin bu kararı esas alınmıştır, bu sebeple mahkememizin önceki kararı dosyadaki delillere uygundur" gerekçesi ile önceki hükümde direnilmiş; hükmü temyize Davalı vekili getirmiştir.

Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; eldeki rücu davasında, hükme dayanak alınan Kartal Asliye 4.Hukuk Mahkemesi'nin destekten yoksun kalma tazminatına ilişkin kararında hükmedilen tazminat miktarının hesabında sigortalı araç sürücüsünün kusur oranına isabet eden kısmın belirlenip belirlenmediği ve buna göre sonuçta sigorta şirketinin sigortalısından rücu edebileceği tazminat miktarının tespitinde sigortalı aracın sürücüsünün kazanın meydana gelmesindeki kusur oranının dikkate alınıp alınmadığı, noktasında toplanmaktadır.

Hemen belirtmelidir ki, Trafik Sigortası Genel Şartları B.4. maddesi uyarınca, hak sahiplerine ödemedeki bulunan sigortacı, sigorta sözleşmesine ve bu sözleşmeye ilişkin kanun hükümlerine göre, tazminatın kaldırılmasını veya azaltılmasını sağlayabileceği oranda sigorta ettirene rücu edebilme hakkına sahiptir.

Diğer taraftan, hak sahiplerine ödeme yapan sigorta şirketinin ehliyetsiz araç kullanımı nedeni ile sigortalısına rücu hakkı, sürücünün kusur oranı ile sınırlıdır.

Somut olayda; davalının kayıt maliki olduğu araç dava dışı Ahmet Zeki Ç.'in yönetiminde iken dava dışı şahsa ait araç ile çarpışmış, meydana gelen kazada sürücü Ahmet Zeki Ç.'in kızları Gönül Ç. ve Tülay Ç. vefat etmiştir. Ceza davasında, kazanın meydana gelmesinde aracı sürücü belgesiz kullanan Ahmet Zeki Ç. 6/8 oranında kusurlu bulunurken karşı araç sürücüsü 2/8 oranında kusurlu bulunmuş ve bu durum kesinleşmiştir.

Ahmet Zeki Ç. ve eşi Vasfiye Ç. aracın zorunlu trafik sigortacısı olan Axa Oyak Sigorta AŞ aleyhine Kartal Asliye 4.Hukuk Mahkemesinde açtıkları davada kusur oranlarını da gözeterek destekten yoksun kalma tazminatı istemiştir. Kartal 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde yapılan yargılama sırasında alınan ve hükme dayanak yapılan 11.05.2002 günlü bilirkişi raporunda "zarar hesabında kusur indirimi yapılmadığı" belirtilmesine karşın, anılan mahkeme kararının gerekçesinde açıkça "... ceza mahkemesinin ... günlü ilamına göre davacı Ahmet Zeki Ç. 6/8 oranında, diğer ... sürücü 2/8 oranında kusurlu olup, bu kusur ... dosya kapsamına uygun düştüğünden mahkememizce bu kusur oranı esas alınarak" şeklinde ifade edildiği üzere zarar miktarının belirlenmesinde kusur durumu nazara alınmış ve buna göre hesaplanan tazminata hükmedilerek karar kesinleşmiş ve davacı sigorta şirketince ilgililerine ödenerek rücu davasına konu edilmiştir.

Eldeki davada, mahkemece hükme dayanak alınan, 03.02.2005 düzenleme, 09.02.2005 havale tarihli bilirkişi raporunda davacı sigorta şirketinin sigortalısına rücu edebileceği miktar belirlenirken Kartal Asliye 4.Hukuk Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla belirlenen kusur durumu ile destekten yoksun kalma tazminatından sigortalı araç sürücüsünün kusuruna isabet eden kısım gözönüne alınarak hesaplama yapılmıştır.

O halde, mahkemece, açıklanan bu rapora dayalı olarak ve hak sahiplerine ödeme yapan sigorta şirketinin ehliyetsiz araç kullanımı nedeni ile sigortalısına rücu hakkının sürücünün kusur oranı ile sınırlı olduğu da gözetilerek hüküm kurulmuş olmasında bir isabetsizlik bulunmamaktadır.

Bu nedenle, usul ve yasaya uygun bulunan direnme kararının onanması gereklidir.

SONUÇ : Davalı vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile, direnme kararının yukarıda açıklanan nedenlerle ONANMASINA ve aşağıda dökümü yazılı (457.515 TL) bakiye temyiz ilam harcının temyiz edenden alınmasına, 13.04.2011 gününde oybirliği ile karar verildi.

